

Zastupljenost žena u političkom i društvenom životu

JESU LI ISKLJUČIVO SAME KRIVE?

Norveška ministrica nakon poroda nastavila je „vladati“ u pauzama između dojenja. Majka četvoro djece svojedobno je uspješno vodila Eurosong. To su samo dva od niza primjera koje bilježe razvijene europske zemlje i koje potvrđuju opredijeljenost da razmjerno postotku kojega žene čine u sveukupnom broju stanovnika sudjeluju i u političkom i društvenom životu. Istina je da i u nas ima žena na vlasti s po dvoje ili troje djece, no, mora se priznati, da su one ipak samo iznimka. Ovoj problematici u posljednjih nekoliko godina pridaje se osobita pozornost. Ove godine, pred lokalne izbore ponovo je aktualizirana. Upozoreno je kako je Hrvatska po rodnoj ravnopravnosti na nižim razinama vlasti na samom dnu. Kada je u pitanju Vukovarsko-srijemska županija podaci su poražavajući. Žene su u tijelima lokalne vlasti zastupljene sa samo 9,8 posto. U više općina nema niti jedne žene koja sudjeluje u političkim procesima. Zakonom o ravnopravnosti spolova, kojim se utvrđuju opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljnih vrednota ustavnog poretka RH i kojim se definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce, propisano je da u idućih dvanaest godina, na svim razinama donošenja odluka, mora biti zastupljeno najmanje 40 posto žena. I Vijeće Europe preporučuje ravnopravnije sudjelovanje žena u političkom životu. U članku 15. spomenutog Zakona stoji kako „političke stranke koje su upisane u sudski registar političkih stranaka usvajaju svake četiri godine plan djelovanja o pitanju uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca, i u skladu s njim određuju metode za promicanje uravnoteženije zastupljenosti žena i muškaraca u tijelima stranke, na popisima kandidata za izbore u Hrvatski sabor i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“. Na zakonske obveze pred izbore, i ne samo tada, upozoravaju i povjerenstva za ravnopravnost spolova, pa tako i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije.

Međutim, mora se priznati da unatoč nastojanjima da žene u političkom, pa i društvenom životu, budu što zastupljenije, same za sebe ne čine dovoljno. Iako se češće iskazuju kao bolje i marljivije studentice, praksa potvrđuje da nakon diplome nastupaju takozvane kritične godine i da se one povlače kako bi bile prave majke i što više s djecom. Jer, uvriježen je stav (i kod nas i u svijetu), kako je majčinstvo jači instinkt nego očinstvo, pa po logici stvari i biološkim razlikama, koje nisu sporne, ženi je nekako više-manje mjesto u kući. I dok muževi stvaraju karijere, penju se po ljestvicama napretka, karijere žena uglavnom „pauziraju“. Rijetko koja će ipak uspjeti. Upiti zbog čega u nas nema više žena direktorica, akademika, ministrica, zastupnica, vijećnica, žena na položajima, te je su li žene u drugim zemljama, primjerice Norveškoj, pametnije i sposobnije pa su zauzele položaje koje im prema udjelu u društvu i pripadaju, sve su češći. Nedvojbeno je da odgovornost za ravnopravnost spolova snose i same žene. Držeći se vlastitih vrijednosti, one mogu i trebaju izraziti i svoju poslovnost i majčinstvo. Da bi to postigle neophodna im je odgovarajuća podrška obitelji, društva.

M.V.